

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
протокол № 2.

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2024 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЮВЕНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри кримінального права
та процесу, кандидатка юридичних
наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Наталя ХМЕЛЕВСЬКА

Рішення кафедри кримінального права та процесу
28 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри кримінального права
та процесу, кандидат юридичних наук,
професор
28 серпня 2024 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
28 серпня 2024 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1.
Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
29 серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

_____ Обліковий обсяг програми – 0,58 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	3
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	7
	4.2. Аудиторні заняття	–	8
	4.3. Самостійна робота студентів	–	8
5.	Методи навчання та контролю	–	8
6.	Схема нарахування балів	–	9
7.	Рекомендовані джерела	–	10
	7.1. Нормативно-правові акти	–	10
	7.2. Література	–	10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	12

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	08 Право
2.	Код і назва спеціальності	–	081 Право
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Ювенальна юстиція
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	В.081.Б.8.11
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший освітній рівень
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий (денна форма), четвертий-п'ятий (заочна форма)
10.	Семестр	–	восьмий (денна форма), восьмий-дев'ятий (заочна форма)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3 / 90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	34
	% від загального обсягу	–	37,8
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	52,9
	семінарські заняття (годин)	–	16
	% від обсягу аудиторних годин	–	47,1
	самостійна робота (годин)	–	56
	% від загального обсягу	–	62,2
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2
	самостійної роботи	–	3
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	16
	% від загального обсягу	–	17,8
	лекційні заняття (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	62,5

семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 37,5
самостійна робота (годин)	– 74
% від загального обсягу	– 82,2
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОП.081.Б.1 Правнича професія та правничі інституції; ОП.081.Б.8 Кримінальне право; ОП.081.Б.20 Кримінальне процесуальне право; В.081.Б.5. 5 Судове право; В.081.Б.7.6 Основи адвокатської діяльності; В.081.Б.7.7 Основи прокурорської діяльності;
2) супутні дисципліни	– немає
3) наступні дисципліни	– немає
14. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Ювенальна юстиція» забезпечує досягнення таких компетентностей і результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр права»:

Загальні і спеціальні компетентності:

- ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК12 Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
- СК3 Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи;
- СК10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- СК14 Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Заплановані результати навчання:

- РН5 Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;
- РН6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему;
- РН9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;
- РН12 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло;
- РН13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- РН19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

PH20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки;

PH21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях;

PH22 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях, доводити аргументовану позицію з питань діяльності органів місцевого самоврядування.

<p style="text-align: center;">Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</p>
<p style="text-align: center;">1. Знання</p> <p style="text-align: center;"><i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату дисципліни;
1.2) називати нормативно-правові акти, які регулюють ювенальну юстицію;
1.3) описувати характерні ознаки поглядів на ювенальну юстицію в кримінальному судочинстві вітчизняних та зарубіжних вчених;
1.4) визначати місце юриста, який працює з неповнолітніми серед учасників кримінального процесу, знати ювенальну спеціалізацію;
1.5) знати специфіку та моделі ювенальної юстиції.
<p style="text-align: center;">2. Розуміння</p> <p style="text-align: center;"><i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>
2.1) пояснювати нормативний зміст ювенальної юстиції;
2.2) розуміти систему та основні функції органів та установ, що опікуються правами дитини;
2.3) обговорювати тактику та методику комунікації з неповнолітніми, які є в контакті чи в конфлікті з законом;
2.4) пояснювати засади діяльності ювенальних юристів.
<p style="text-align: center;">3. Застосування знань</p> <p style="text-align: center;"><i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i></p>
3.1) застосовувати набуті знання для аналізу відповідності національного законодавства міжнародним стандартам захисту прав дитини;
3.2) застосовувати ювенально-правову методологію при аналізі судової практики справ за участю неповнолітнього;
3.3) застосовувати набуті знання для аналізу відповідності національного законодавства міжнародним стандартам захисту прав дитини;
3.4) демонструвати вміння складати проекти документів, які використовують у ювенальній юстиції.
<p style="text-align: center;">4. Аналіз</p> <p style="text-align: center;"><i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i></p>
4.1) аналізувати правову природу ювенальної юстиції;
4.2) аналізувати реформи законодавства щодо правового статусу неповнолітнього та пропонувати їх удосконалення;

4.3) визначати місце ювенальних суддів, прокурорів, слідчих, захисників, громадських організацій у кримінальному провадженні;
4.4) досліджувати сутність участі неповнолітніх у кримінальному судочинстві;
4.5) виявляти проблеми, що виникають у практичній діяльності застосування відновного правосуддя.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) пропонувати перспективи розвитку ювенальної юстиції в Україні;
5.2) узагальнювати участь сторін у процедурі медіації;
5.3) формулювати пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства та правозастосовної практики;
5.4) формулювати власні висновки по вивченому матеріалу.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) встановлювати наявність порушення у сфері ювенальної юстиції;
6.2) критикувати зміст законодавства, що регулює ювенальну юстицію;
6.3) оцінювати участь неповнолітніх та осіб, які з ними працюють під час провадження в суді першої інстанції;
6.4) оцінювати правосуддя, дружнє до дитини, відновне правосуддя.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) складати проекти основних процесуальних документів, що використовуються у кримінальному процесі з неповнолітніми;
7.2) використовувати знання з ювенальної юстиції у професійній практиці;
7.3) пропонувати особливості реалізації відновного правосуддя за участі неповнолітніх;
7.4) планувати закономірності розвитку і соціальну цінність ювенальної юстиції в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. 1. Міжнародно-правові стандарти прав дитини

Міжнародні стандарти прав дитини як база ювенальної юстиції. Міжнародне співробітництво у сфері ювенальної юстиції. Мінімальні Стандарти Правила ООН про відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) – головний міжнародний акт щодо ювенальної юстиції. Інші універсальні стандарти ювенальної юстиції.

Тема 2. Правові засади ювенальної юстиції в Україні

Ювенальна політика. Нормативно-правове регулювання ювенальної юстиції в Україні. Принципи ювенальної юстиції України. Особливості кримінального провадження у справах про кримінальні правопорушення за участі неповнолітніх. Особливості пробаційних програм стосовно неповнолітніх. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.

Тема 3. Відновний підхід в ювенальній юстиції

Теоретико-правові основи та міжнародні стандарти відновної ювенальної юстиції. Принципи, переваги та форми відновного правосуддя. Застосування відновного правосуддя щодо неповнолітніх у зарубіжних країнах. Європейські моделі відновного правосуддя. Відновне правосуддя за законодавством України. Роль медіації у відновному правосудді відносно неповнолітніх.

Тема 4. Організаційні засади ювенальної юстиції в Україні

Сучасна система органів та служб у справах неповнолітніх в Україні.

Ювенальна спеціалізація. Спеціально уповноваженні підрозділи Національної поліції та прокуратури у механізмі захисту прав неповнолітніх. Суд у системі органів ювенальної юстиції. Роль захисників неповнолітніх у кримінальних провадженнях.

Тема 5. Роль громадських організацій в системі ювенальної юстиції: вітчизняний та зарубіжний досвід

Роль громадських організацій в системі ювенальної юстиції в Україні. Роль громадських організацій в системі ювенальної юстиції зарубіжних країн.

Тема 6. Зміст стандартів правосуддя, дружнього до дитини

Правова основа та порядок проведення допиту неповнолітнього. Поняття «зеленої кімнати» для неповнолітнього. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій за участю неповнолітньої особи. Особливості судового розгляду за участі неповнолітніх.

Тема 7. Особливості ефективної участі неповнолітнього у кримінальному провадженні

Особливий порядок кримінального процесу за участі неповнолітніх. Система центрів «Барнахус» в Україні. Особливості участі неповнолітніх потерпілих та свідків у кримінальному процесі. Ефективні сучасні методики роботи з неповнолітніми у кримінальному провадженні.

Тема 8. Реінтеграція та ресоціалізація неповнолітніх. Правовий статус засуджених неповнолітніх

Поняття реінтеграції та ресоціалізації неповнолітніх. Особливості установ відбування покарання неповнолітніми в Україні та світі. Основи правового статусу засуджених неповнолітніх.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма						Заочна форма					
		усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			лекції	СЗ/ПЗ	лаб. зан.	інд. завд	СРС		лекції	СЗ/ПЗ	лаб. зан.	інд. завд	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Міжнародно-правові стандарти прав дитини	9	2	-	-	-	7	9	-	-	-	-	9
2.	Правові засади ювенальної юстиції в Україні	11	2	2	-	-	7	11	2	-	-	-	9
3.	Відновний підхід в ювенальній юстиції	15	4	4	-	-	7	15	2	2	-	-	11
4.	Організаційні засади ювенальної юстиції в Україні	11	2	2	-	-	7	11	2	-	-	-	9

5.	Роль громадських організацій в системі ювенальної юстиції: вітчизняний та зарубіжний досвід	11	2	2	-	-	7	11	-	-	-	-	11
6.	Зміст стандартів правосуддя, дружнього до дитини	11	2	2	-	-	7	11	2	2	-	-	7
7.	Особливості ефективної участі неповнолітнього у кримінальному провадженні	13	2	4	-	-	7	13	2	2	-	-	9
8.	Реінтеграція та ресоціалізація неповнолітніх. Правовий статус засуджених неповнолітніх	9	2	-	-	-	7	9	-	-	-	-	9
	Всього:	90	18	16			56	90	10	6			74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- усний виклад змісту теми;
- роздатковий матеріал (процесуальні документи);
- мультимедійна презентація;

- відеопрезентація практичного матеріалу;
- практична демонстрація роботи ювенальних юристів з допомогою юридичних інновацій.

На практичних заняттях застосовуються:

- інтерактивні методи навчання;
- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- складання процесуальних документів;
- робота в групах;
- проведення ділових ігор.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у таких формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне опитування на практичних заняттях;
- 3) оцінювання вирішення ситуаційних завдань на практичних заняттях;
- 4) захист підготовленого звіту з індивідуального завдання;
- 5) оцінювання складання процесуальних документів на практичних заняттях.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку. В умовах дистанційного навчання у разі необхідності проведення заліку онлайн він може проводитись із застосуванням комп'ютерних технологій. Структура залікового білету включає два теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

7. Рекомендовані джерела

7.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 року № 4651–VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року № 5076 – IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
5. Про прокуратуру: Закон України від 04.10.2014 року № 1697 – VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
6. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.
7. Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text.
8. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182, ухвалена в межах Міжнародної організації праці 17.06.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_166#Text.
9. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення від 25.10.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927.
10. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх 1985 року. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MU85321?an=2&ed=1985_11_29.

7.2. Література

1. Khmelevska ets. International mechanisms for the protection of children's rights in armed conflict. *Pakistan Journal of Criminology*. Volume 16 issue 2 P. 61-74 April-June 2024.
2. Khmelevska ets. The Impact of Court Decisions on the Recidivism of Juvenal Offenders. *Pakistan Journal of Criminology*. Volume 16 issue 3. July-September 2024.
3. Mykola Veselov, Tetiana Rekunenko, Ruslan Pylypiv, Natalia Khmelevska, Mykhailo Korol. Ensuring the rights and legitimate interests of children as participants in public relations. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*. volume 11, issue 01. 2021. P. 365-368.
4. Аналітичний звіт за результатами онлайн опитування прокурорів, суддів, поліцейських, адвокатів, юристів «Посилення реагування та забезпечення прав дітей на захист від насильства, зокрема сексуального насильства, експлуатації, у тому числі в мережі Інтернет». URL: <https://la-strada.org.ua/download/zvit-posylennya-reaguvannya-ta-zabezpechennya-prav-ditej>.
5. Бандурка І.О. Діти, сім'я, злочинність неповнолітніх: взаємозалежність: монографія. Харків: Золота миля, 2014. 280 с.
6. Бандурка І.О. Кримінально-правовий захист дитинства в Україні: монографія. Харків: Золота миля, 2015. 408 с.
7. Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання) : монографія. Харків :ФОП Макаренко, 2014. 360 с.
8. Варфоломеєва Т.В. Адвокатура в Україні. К.: Юрінком Інтер, 2010. 400 с.
9. Зейкан Я.П. Адвокат: кримінальні справи: Методичні поради: в 2-х частинах. К.: ВД Дакор, 2012. 728 с.

10. Зейкан Я.П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі (КПК 2012). К.: ВД Дакор, 2013. 576 с.
11. Копотун І.М., Рудик М.М. Правові та організаційні основи запобігання злочинам, що вчиняються молодіжними футбольними угрупованнями в Україні: монографія. Дніпро: Середняк Т.К., 2016. 237 с.
12. Михайлів С.В. Адвокат-представник потерпілого у кримінальному процесі: автореф. дис. на здобут. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. К. 2011. 18 с.
13. Михайлова І.М. Ювенальна юстиція в системі запобігання злочинам неповнолітніх: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю: 12.00.08. К.: Національна академія внутрішніх справ, 2015. 20 с.
14. Міжнародний досвід попередження та протидії домашньому насильству: монографія / А.О.Галай, В.О. Галай, Л.О. Головка, В.В. Муранова та ін. К.: КНТ, 2014. 160 с.
15. Молдован А.В. Забезпечення обвинуваченому права на захист у кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччини та України (порівняльно-правове дослідження): автореф. дис. на здобут. наук. ступеня канд. юрид. наук. К. 2003. 22 с.
16. Назимко Є.С. Запровадження у навчальний процес вищих навчальних закладів юридичного профілю навчальної дисципліни «Ювенальна пеналогія»: необхідність, очікувані результати. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2015. № 1. С. 82-87.
17. Назимко Є.С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. К.: ВД «Дакор», 2018. 336 с.
18. Опацький Р.М. Ювенальна політика в Україні: теорія, правова основа, інституалізація: монографія. Запоріжжя: Дике Поле, 2013. 464 с.
19. Погорецький М. А. Адвокатура України: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 365 с.
20. Словацький І.О. Діяльність адвоката-захисника у кримінальному процесі: навчальний посібник. К.: Атіка. 2003. 351 с.
21. Соколов В. Соціально-економічні стандарти та права людини в Європейському Союзі на сучасному етапі його розвитку. Віче. 2009. № 18. URL: <http://www.viche.info/journal/1638>.
22. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір : навч. посіб. 2-ге вид., змінене. Харків : Право, 2019. 392 с.
23. Удалова Л.Д., Савицька С.Л. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката: монографія. К.: КНТ, 2014. 170 с.
24. Хмелевська Н. В. Гендерний аспект участі неповнолітніх у кримінальних провадженнях. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. Том 2. 2023. С. 202-206
25. Хмелевська Н. В. Деякі аспекти захисту в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. Вісник Асоціації кримінального права. 2020. Том 2, №14. С. 316-328
26. Хмелевська Н. В. Забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному процесі. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 3(50).2023. С.97-101
27. Хмелевська Н. В. Зміст юстиції, дружньої до дитини. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 4. С. 163–168.
28. Хмелевська Н. В. Особливості досудового розслідування кримінальних проваджень за участі неповнолітніх. Південноукраїнський правничий часопис. 2023. № 3. С. 215-220.
29. Хмелевська Н. В. Особливості надання адвокатом правничої допомоги неповнолітнім в кримінальному судочинстві. Вісник Академії адвокатури України. 2017. Т. 14, № 1. С. 272–277.
30. Хмелевська Н. В. Реінтеграція неповнолітніх в ювенальній юстиції. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 4. С. 430-434.

31. Хмелевська Н. В. Розвиток ювенальної юстиції у Нордичних країнах. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 566-569.

32. Хмелевська Н. В. Ювенальна спеціалізація як необхідний елемент розвитку ювенальної юстиції. *Право і суспільство*. 2023. № 5. С. 240-248.

33. Юзікова Н.С. Злочинність неповнолітніх: особливості, сучасні тенденції та заходи запобігання і протидії їй: монографія. Дніпро: Біла К.О., 2016. 510 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України.
2. <http://www.gp.gov.ua> - Веб-портал Офісу Генерального прокурора.
3. <http://unba.org.ua> - Веб-портал Національної асоціації адвокатів України.
4. <http://nbuv.gov.ua> - Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
5. <http://gntb.gov.ua/ua> - Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України.
6. <http://www.ounb.km.ua> - Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки.
7. <https://www.aufcr.com> - Всеукраїнська фундація "Захист прав дітей".
8. <https://childrights.org.ua> - Українська мережа за права дитини.
9. <https://la-strada.org.ua> - Ла Страда-Україна.
10. <http://www.p4ec.org.ua> - Партнерство «Кожній дитині».
11. <https://www.unicef.org/ukraine/spilno-cash-transfers> - ЮНІСЕФ в Україні.